

SGiPW30 LAT WSPÓLNEGO GŁOSU
WIELKOPOLSKICH SAMORZĄDÓW

Pan

Grzegorz Puda

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z trwającymi pracami nad projektem planu nowego modelu wdrażania Wspólnej Polityki Rolnej po 2023 roku, chcielibyśmy zwrócić szczególną uwagę na wsparcie II filaru, czyli wsparcie rozwoju obszarów wiejskich.

Nowa WPR ma być dostosowana do sytuacji każdego państwa członkowskiego z osobna, dlatego chcielibyśmy przedstawić nasze stanowisko co do ww. dokumentu. Reprezentując Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski, pragnę w szczególności zwrócić uwagę na jedną z kluczowych kwestii w zakresie wsparcia rozwoju infrastruktury na terenach wiejskich. Określone w ww. dokumencie cele nowej WPR zorientowane są głównie na rentowność i dochody gospodarstw rolnych, bardziej skuteczną realizację polityki w zakresie ochrony środowiska i klimatu, a także zrównoważony rozwój obszarów wiejskich.

Występując szczególnie w imieniu gmin położonych na terenach wiejskich chciałbym zasadniczo podkreślić, iż zapisy projektu Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej, dotyczące braku wsparcia ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich wzbudzają duże zaniepokojenie naszego środowiska. Brak możliwości pozyskania środków na budowę lub przebudowę dróg, rozbudowę sieci wodno – kanalizacyjnej, czy Internetu szerokopasmowego, dla gmin wiejskich i miejsko – wiejskich oznaczać może całkowity brak wsparcia na realizację takich podstawowych dla mieszkańców inwestycji. W naszej opinii paradoksem jest fakt, że w projekcie Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej dostrzeżono wciąż jeszcze występujące niedostatki rozwojowe istniejące na terenach wiejskich, odbierając jednocześnie w dalszych zapisach Planu narzędzie do ich likwidacji, a tym samym lepszego wykorzystania potencjału, którym dysponuje polska wieś.

Funkcjonujący dotąd system pozwalał na sprawne wdrażanie i realizowanie istotnych dla JST celów. Był on dostosowany do specyficznych uwarunkowań gmin wiejskich, które charakteryzują się mniejszymi możliwościami organizacyjnymi, rozproszeniem zabudowy oraz mniejszą liczbą mieszkańców, co przekłada się na niższe oddziaływanie danego przedsięwzięcia. Obawiamy się, że realizacja tak istotnych projektów infrastrukturalnych na terenach wiejskich w ramach Polityki Spójności, Krajowego Programu Odbudowy i środków krajowych, będzie dużo mniej efektywna niż wspieranie ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Zmniejszenie środków finansowych na kolejną perspektywę nie powinna absolutnie powodować całkowitej rezygnacji z finansowania tak ważnego celu, jak poprawa jakości życia na obszarach wiejskich w tym wsparcia inwestycji w infrastrukturę drogową, wodno - kanalizacyjną, społeczną, sportowo – rekreacyjną, której rozwój jest niezbędny i zapobiegnie marginalizacji. Śmiało można powiedzieć, iż beneficjenci PROW 2007-2013 oraz 2014-2020 wskazują, iż jest to jeden z najlepszych instrumentów wsparcia, a wyodrębnione działania dla gmin umożliwiły doinwestowanie obszarów zapóźnionych rozwojowo. Etap konsultacji, jest tym czasem, gdzie każdy biorący w nim udział jest stroną postępowania, dlatego postulujemy o zmiany zapisów, gdyż podtrzymanie pozytywnego trendu rozwoju obszarów wiejskich wymaga jeszcze wiele pracy, a co za tym idzie środków finansowych. Lokalne samorządy, które aktywnie pozyskiwały środki zewnętrzne na niezbędne inwestycje liczą, że kolejna perspektywa nie będzie gorsza od poprzedniej.

Działania na rzecz obszarów wiejskich w mijającej perspektywie, realizowane były z efektywnym udziałem samorządów wojewódzkich. Miały one w pełni ustawowe kompetencje do kierowania rozwojem regionalnym, a rozwój obszarów wiejskich, jak najbardziej mieści się w tym zakresie. Wyłączenie samorządów województw z tych procesów, a jednocześnie rezygnacja z bogatego doświadczenia, kompetencji technicznych i organizacyjnych administracji wspierających realizowane projekty, trudna jest do zaakceptowania. Funkcjonująca zasada była powszechnie pozytywnie oceniana, a realizowane przez JST projekty, wpisywały się w regionalne strategie rozwoju obszarów wiejskich, które opracowywane były przez samorządy regionalne. Biorąc pod uwagę ów fakt, **postulujemy o utrzymanie dotychczasowej zasady wdrażania mechanizmów wsparcia rozwoju obszarów wiejskich z budżetu WPR samorządom województw.** Społeczności lokalne zgodnie z Europejską Kartą Samorządu Terytorialnego stanowią jedną z zasadniczych podstaw ustroju demokratycznego, dlatego w myśl ustawy o samorządzie województwa należy pamiętać, iż to do samorządu województwa należy wykonywanie zadań związanych z rozwojem regionalnym. Nie ma potrzeby umniejszania jego roli we wdrażaniu działań związanych z poprawą życia na obszarach wiejskich, gdyż są to instytucje, które dysponują wiedzą, doświadczoną kadrą, a przede wszystkim dobrą opinią co do wdrażania instrumentów wsparcia. Dodać należy, iż przeprowadzona w roku 2018 przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego analiza potrzeb na kolejną perspektywę, wykazała ogromne wciąż jeszcze braki infrastrukturalne i zapotrzebowanie na kontynuowanie tego rodzaju wsparcia. W ostatnich latach zauważyliśmy, iż działania realizowane przez partnerów Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich zdobyły sobie uznanie wielu organizacji na naszych terenach, dlatego pozbawienie regionalnego charakteru działania, który cieszy się coraz większą popularnością jest działaniem bezzasadnym, tak samo jak pozbawienie samorządów województw możliwości realizacji operacji własnych.

Analizując przedłożony do konsultacji dokument, bazując na powszechnej opinii uczestników całego procesu uważamy, iż należy zwiększyć pulę środków na działanie LEADER (Rozwój lokalny kierowany przez społeczność) z zaproponowanych 5% II filaru WPR do co najmniej 15%. Taki udział w podziale środków tłumaczyć należy m.in. poszerzeniem katalogu inwestycji, które wedle planu mogłyby być realizowane w ramach wdrażania lokalnych strategii rozwoju oraz możliwością powszechnego

dofinansowania działań wszystkich lokalnych grup działania, dając tym samym szansę na rozwój wszystkich obszarów wiejskich. Jest to o tyle ważne, że Rząd RP otrzymał zgodę od Komisji Europejskiej na przesunięcie 30% z budżetu II filaru WPR na I filar, zwiększając tym samym bezpośrednio wsparcie rolnictwa kosztem zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich. Pragnę podkreślić, iż środki dystrybuowane przez LGD trafiają w głównej mierze do mieszkańców wsi i małych miasteczek, a nie tylko rolników, którzy mają jeszcze dostęp do środków z innych źródeł nakierowanych na wieś. Przypomnieć należy ile osób fizycznych, organizacji, stowarzyszeń, grantobiorców, małych przedsiębiorstw, kościołów i gmin sięgało po często niewielkie, ale jakże ważne wsparcie na swoje projekty, które dla lokalnych społeczności były ogromnym sukcesem i budowały oddolną komunikację i relacje między nimi.

Konsultacje społeczne dotyczące tak kluczowego dla rozwoju Wielkopolski dokumentu, wywołały wiele dyskusji i uwag z licznych kręgów skupionych wokół obszarów wiejskich. W stanowisku Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Wielkopolski, staraliśmy się wyrazić opinię płynącą bezpośrednio od samorządów lokalnych. Jednocześnie przedstawiamy i popieramy argumenty wyrażane przez Wielkopolską Sieć LGD oraz Sejmik Województwa Wielkopolskiego w treści uchwały nr XXVI/494/21 z dnia 25 stycznia 2021 roku w sprawie projektu Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej w latach 2023 – 2027.

Mam nadzieję, że zaprezentowane powyżej argumenty i analizy, spotkają się z przychylnym odbiorem Pana Ministra i zostaną wzięte pod uwagę w procesie podejmowania ostatecznej decyzji. Oprócz powyższego opisowego stanowiska, Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski sformułuje swoje argumenty również w postaci przygotowanego przez ministerstwo formularza.

Z poważaniem

Jacek Gursz

Przewodniczący SGiPW

Do wiadomości:

1. Marszałek Województwa Wielkopolskiego Marek Woźniak
2. Wojewoda Wielkopolski Michał Zieliński
3. Parlamentarzyści z Województwa Wielkopolskiego
4. Prezes Wielkopolskiej Sieci LGD Małgorzata Blok
5. Gminy wiejskie i miejsko – wiejskie z Województwa Wielkopolskiego